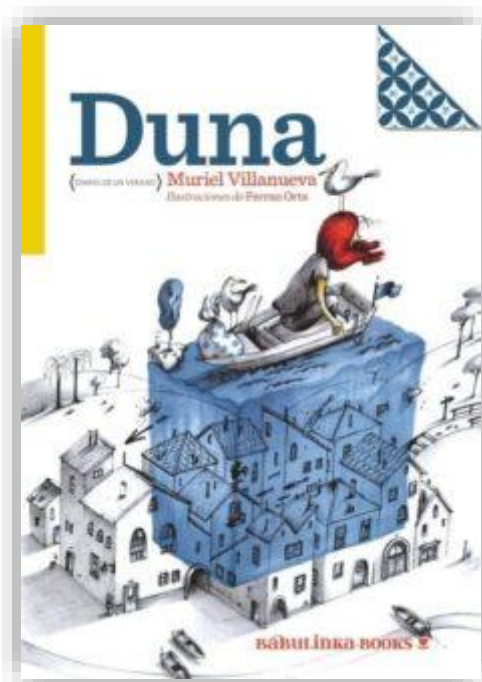

El gust per la lectura. Curs 2023-2024

Duna, de Muriel Villanueva

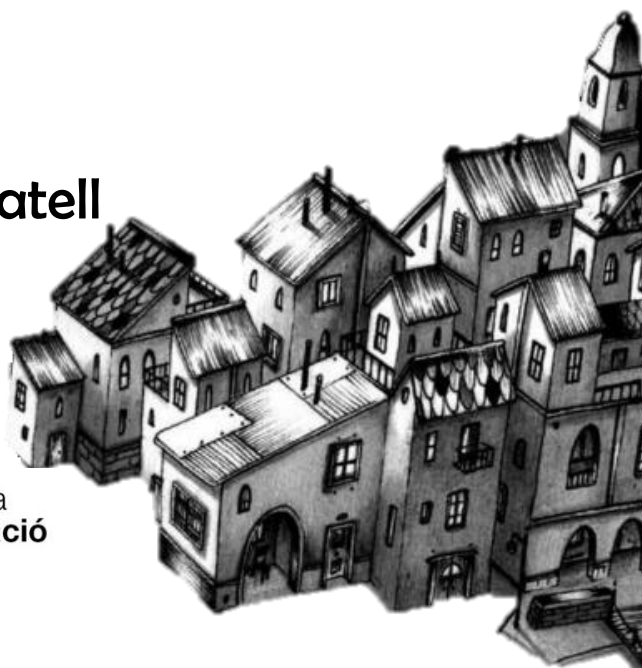
Guia didàctica per al professorat

1r i 2n d'ESO

Oriol Maymó i Gatell

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

El gust per la lectura 2023 – 2024

Primer i segon d'ESO

Guia didàctica per al professorat

Subdirecció General de Llengües
Servei de Suports i Recursos Lingüístics

Oriol Maymó i Gatell

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, està exempta de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No Comercial-Compartir Igual 4.0 Internacional de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original. La llicència completa es pot consultar a: [Creative Commons — Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional — CC BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

SUMARI

PRESENTACIÓ	3
ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES	4
PROPOSTES DIDÀCTIQUES	8
Abans de la lectura	8
El llibre com a objecte	8
Muriel Villanueva, aspectes biogràfics	11
El diari personal.....	13
La lectura en veu alta	15
Durant la lectura.....	18
La família.....	18
El paisatge.....	25
La Duna i en Max	28
Després de la lectura	34

PRESENTACIÓ

Qui no ha sentit mai la curiositat infinita de voler llegir el diari personal d'algú altre? Si un bon dia, remenant calaixos mentre cerquem un objecte extraviat, trobéssim un diari escrit de pròpia mà per una persona que coneixem (o no), en voldríem llegir el contingut? Segurament ens costaria molt d'evitar-ho. Si ens neguéssim a llegir-lo —tot i ser al davant d'una troballa tan temptadora—, ben segur que ho faríem empesos per les nostres conviccions més que no pas per la indiferència.

És difícil d'imaginar un text més íntim i recelós de la mirada aliena que un diari personal i, així i tot, constitueix per ell mateix un gènere literari profusament editat, llegit, analitzat i comentat tothora per tota mena de lectors. Des d'una perspectiva literària no té importància si el diari en qüestió caldria cercar-lo a la prestatgeria de *no-ficció* —com els de Katherine Mandsfield, Virginia Woolf o Ferran Soldevila, per exemple—, o a la secció de novel·la juvenil —*Diari d'en Greg*, *Diari d'una penjada*, etc.—. El punt de vista i la veu narrativa d'aquests tipus de text permet apropar-nos amb força fidelitat a un món que, fins a la nostra lectura, era només a l'abast de qui va escriure aquelles ratlles en un racó de la seva cambra pensant que mai no serien llegides per ningú.

A diferència d'altres gèneres com l'autobiografia o les memòries, el diari no és una evocació de records pretèrits, sinó la plasmació per escrit d'uns fets ocorreguts instants, minuts o hores abans de ser fixats sobre el paper. La immediatesa d'aquest tipus d'escriptura ens permet, com a lectors, de sentir la veu interior dels protagonistes sense la distorsió del temps i d'una manera tan clara que és gairebé indecent. Cal assumir, doncs, que la invasió de la intimitat aliena ens atrau, sigui real o fictícia.

En aquest sentit, *Duna* de Muriel Villanueva explora totes les virtuts del gènere i mostra sense fissures la transformació vertiginosa d'una protagonista —de nena a adolescent—, que escriu i descriu la seva experiència dia rere dia durant tot un mes d'agost en un diari que li ha estat imposat d'escriure com a deures d'estiu.

En aquest diari hi aboca tots els seus sentiments, dubtes, enrabiades, patiments i il·lusions. Ens permet entrar en el seu *jo* més íntim i desconegut fins i tot per la resta de personatges que conformen la novel·la. La versemblança del llenguatge emprat, la tria del lèxic i de les expressions col·loquials, i la sensació que ens trobem davant d'un personatge exempt de clixés, amb una forta identitat que el fa únic, difumina perfectament la ratlla entre la invenció i el real.

Duna és, per sobre de tot, un llibre ben escrit, amb personatges perfectament construïts amb els quals el lector pot sentir una forta connexió des del primer moment. Els trenta-un dies del mes d'agost constreixen sencer tot un univers personal en forma de diari.

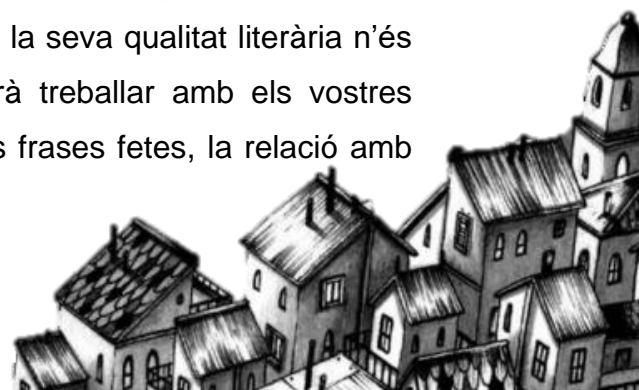
Així doncs, llegir *Duna* i treballar el text a classe és una bona oportunitat per aprofundir en els aspectes més literaris del llibre i del gènere tenint en compte les seves característiques, però també és una ocasió per gaudir de bona literatura que no es pot desaproveitar.

Llegiu i enamoreu-vos de llegir!

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

En aquest quadern hi trobareu tot un seguit d'activitats pensades, principalment, per orientar-vos i per ajudar-vos en el camí que fareu juntament amb els vostres alumnes abans, durant i després de la lectura de *Duna*, de Muriel Villanueva.

Si heu triat aquest llibre com una de les lectures del curs, de segur que és perquè hi heu sabut veure les seves virtuts. D'entre totes, la seva qualitat literària n'és segurament la més destacable. Això us permetrà treballar amb els vostres alumnes el tractament del lèxic, les locucions i les frases fetes, la relació amb

altres obres de la literatura catalana i universal, la profunditat psicològica dels personatges, la lectura en veu alta, etc. Hi trobareu activitats encaminades a aprofundir en aquests aspectes, sobretot, en el bloc anomenat *Durant la lectura*, que és la part central d'aquest quadern i la que disposa de més propostes didàctiques. Veureu que està dividida en tres àrees temàtiques diferents: la família, el paisatge i la Duna i en Max. Les activitats que hi trobareu guarden relació amb cadascuna de les àrees proposades i s'hi tracten qüestions de tota mena: lingüístiques, de creació literària, de transformació textual, de reflexió, etc.

D'altra banda, al bloc *Abans de la lectura* hi trobareu activitats pensades perquè els alumnes facin una aproximació al llibre com a objecte físic per entendre la informació continguda més enllà del text de ficció que es disposen a llegir. També hauran de cercar informació sobre l'autora i les seves obres i, fins i tot, posar-s'hi en contacte a través d'una lletra electrònica. Així mateix, aprendran en què consisteix realment un diari personal i fins a quin punt aquest gènere constitueix un valuós corpus literari de la literatura universal.

Per últim, algunes de les activitats suggerides al bloc *Després de la lectura* són de reflexió sobre els temes principals de l'obra de Villanueva i permeten el debat i la interacció oral entre els alumnes, però també n'hi ha d'altres de tipus lingüístic que necessiten una certa dedicació i que s'han inclòs, precisament en aquest últim bloc, per evitar una interrupció massa llarga de la lectura.

Amb tot, cal dir que les activitats d'aquest quadern són això, una proposta. Per tant, podeu fer-vos-les vostres en la mesura que cregueu oportú, modificant-les, adaptant-les i reescrivint-les tant com vulgueu. Tingueu en compte el vostre grup-classe amb les seves necessitats, inquietuds i interessos i, per sobre de tot, gaudiu de la lectura amb els vostres alumnes.

Objectius d'aprenentatge

Els objectius que plantegem són els següents:

1. Fomentar el gust per la lectura a partir de propostes d'activitats centrades en l'obra juvenil contemporània *Duna*, de Muriel Villanueva.
2. Desenvolupar la lectura atenta per obtenir claus que permeten interpretar aquesta obra.
3. Relacionar l'obra amb fragments d'altres obres tenint en compte el gènere i el tema.
4. Aplicar estratègies a partir de converses literàries, debats i clubs de lectura.
5. Crear textos amb intenció literària i consciència d'estil a partir de models literaris.

Competències específiques de Llengua catalana i literatura

Les activitats de lectura proposades desenvolupen, especialment, les competències específiques 7 i 8 de Llengua catalana i literatura.

Competència específica 7	Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.
Competència específica 8	Llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris del patrimoni propi i universal, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals, per establir vincles entre textos diversos que permetin conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats de gaudir de la literatura i crear textos d'intenció literària.

Continguts específics

	Apartat	Activitat
Abans de la lectura	El llibre com a objecte	1-5
	Muriel Villanueva, aspectes biogràfics	6-8
	El diari personal	9-10
	La lectura en veu alta	11
Durant la lectura	La família	12-21
	El paisatge	22-26
	La Duna i en Max	27-33
Després de la lectura	Temes: la família, l'amistat, el descobriment d'un mateix i fer-se gran, els secrets	34
	Locucions i frases fetes	35-37
	Audrey Hepburn	38
	Conversa amb l'autora	39
	Arbre genealògic	40
	El diari de les emocions	41

PROPOSTES DIDÀCTIQUES

Abans de la lectura

El llibre com a objecte

1. Un llibre pot ser una font de coneixement. És capaç d'oferir-nos llargues estones de gaudi i ens descobreix, tot sovint, mons i personatges fabulosos, però també és un objecte que podem tocar i que cal que coneguem bé.

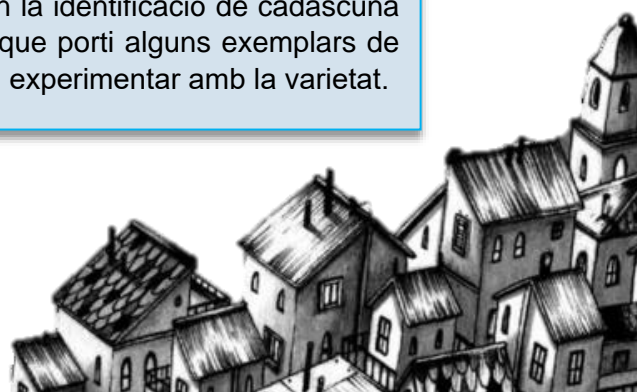
Fixa't en el llibre que tens a les mans, identifica cadascuna de les parts principals i relaciona-les correctament amb la seva definició:

coberta o tapa, llom, solapa, portada, dedicatòria, pàgina de crèdits

DEFINICIÓ	PART
Protecció de paper, cartolina, etc., amb què es cobreix el llom i els dos costats d'un llibre.	Coberta o tapa
Homenatge que un autor fa de la seva obra a algú dedicant-li una endreça a l'inici del llibre.	Dedicatòria
Plana d'un llibre on figura l'autor, el títol i el peu d'impremta.	Portada
Part d'un llibre oposada al tall, on s'uneixen els fulls o els plecs.	Llom
Part de les cobertes o sobrecobertes d'un llibre doblegada cap a l'interior en què s'acostumen a imprimir informacions sobre l'autor, l'editor o el llibre.	Solapa
Pàgina que conté les dades legals del llibre: any d'edició, editor, lloc d'impressió, etc.	Pàgina de crèdits

Podeu projectar a la classe el següent vídeo en el qual es fa un vast repàs de totes les parts d'un llibre, fins i tot aquelles que no són en l'edició de *Duna*: [Totes les parts d'un llibre](#)

És important que el docent acompanyi els alumnes en la identificació de cadascuna de les parts del llibre. Per això també és interessant que porti alguns exemplars de llibres diferents a l'aula per tal que els alumnes puguin experimentar amb la varietat.

2. Ara que ja coneixes les parts d'un llibre, fixa't en la coberta de *Duna* i enumera en un full tot el que hi trobis.

Aquest és un exercici pensat per a activar l'atenció de l'alumne i que exerciti la discriminació dels elements que constitueixen la coberta de *Duna*, que és plena d'informació rellevant: títol, autora, il·lustrador, (diari d'un estiu), número editorial, nombre d'exemplars venuts d'edició (què pot significar que se n'hagin editat tants exemplars), editorial, col·lecció i una il·lustració en la qual s'observen aspectes importants de la història que estan a punt de llegir.

Es poden fer inferències sobre el personatge i els objectes a partir de la informació que els alumnes extreguin de l'observació de la coberta. El blau del mar d'un poble coster i el vermell dels cabells de la protagonista. Poden fer una cerca d'altres noies personatges de la LIJ pèl-roges i comentar aspectes que tinguin en comú. Es poden donar com a pista la coberta dels llibres: *Pippi Langstrum*, *Anna de Teules Verdes* (Baula, sèrie a Netflix), *Tània Claravall*, *Ondina...*

Aquesta activitat també es pot desenvolupar en part de manera oral i al final registrar per escrit els elements més rellevants.

3. Si t'hi has fixat bé, hauràs vist que l'editorial de *Duna* és Babulinka Books. Però, què significa *babulinka*? De quina llengua prové aquest mot? Sabries dir per què l'editorial va triar aquesta paraula per anomenar-se?

Podeu trobar les respostes a aquestes qüestions a la mateixa pàgina web de l'editorial:

<https://babulinkabooks.com/babulinkaprojecte/>

Col·lecció: Petites Joies per a Grans Lectors. Tots ells emocionalment inspiradors i fets amb molt d'amor; perquè valorem més la qualitat que la quantitat i perquè els recursos dels quals disposem volem destinar-los a fer llibres molt especials en tots els sentits.

4. **Pensa una estona en la dedicatòria que Muriel Villanueva ha deixat escrita just abans de l'inici de la novel·la: «A la Mar, nascuda entre dunes». A qui creus que està dedicada? Què deu voler dir *nascuda entre dunes*? Penses que la novel·la que llegiràs està inspirada en una part de la vida de l'autora? Si tu escrivissis un llibre, a qui el dedicaries?**

Aquesta activitat pot ser interessant per practicar la comunicació oral, ja que obliga els alumnes a fonamentar les seves opinions i a defensar-les enfront d'altres propostes d'interpretació que puguin fer els seus mateixos companys. No és tan important encertar preguntes plantejades com provar d'expressar respostes raonades.

5. **Segur que t'has fixat que dessota del títol del llibre, entre parèntesi, hi diu «diari d'un estiu». Organitza't amb un altre company i entre tots dos cerqueu a internet almenys cinc llibres que estiguin escrits com un diari personal. Fes una llista i adjunta-hi les fotografies de les cobertes dels llibres que hagi trobat. Després posa-la en comú amb la resta de la classe.**

L'activitat es pot fer en parelles o en grups reduïts.

Caldrà promoure que la cerca estigui encaminada a trobar títols propis de la literatura catalana o de traduccions d'obres que hagin estat editades en català almenys una vegada. En el seu defecte, també són acceptables les referències de títols originals en qualsevol llengua.

En la posada en comú es pot aprofitar per descobrir nous autors o per debatre sobre la importància dels diaris en la literatura, però també per parlar sobre la fixació de la història d'un lloc o d'un temps a partir d'aquests mateixos diaris.

Algunes obres:

- *El vel de Maia*, de Marià Manent
- *Hores angleses*, de Ferran Soldevila
- *El quadern gris*, de Josep Pla
- *Diari 1918*, de J.V. Foix
- *El diari d'Anna Frank*, d'Anne Frank
- *El món d'ahir*, de Stefan Zweig
- *Diari del Greg*, de Jeff Kinney

Muriel Villanueva, aspectes biogràfics

6. Qui és Muriel Villanueva? En grups de tres, feu una cerca a internet per descobrir els aspectes més rellevants de la seva biografia: lloc i any de naixement, estudis cursats, dedicació professional, premis que ha rebut, etc. A continuació, confeccioneu un document digital (Powerpoint, Canva, Genially) amb la informació que heu trobat. No us oblideu d'il·lustrar-lo amb fotografies i d'organitzar bé la informació.

Aquesta activitat és ideal per a avaluar la competència digital dels alumnes i les seves capacitats per treballar en grup en un entorn digital compartit. A més de conèixer l'autora hauran de ser capaços de sintetitzar la informació recopilada a la xarxa i dissenyar un document (diapositives, infografia, pòster, etc.) atractiu i comprensible per a la resta d'alumnes.

Al final de l'activitat es poden projectar els documents a l'aula i comentar-los.

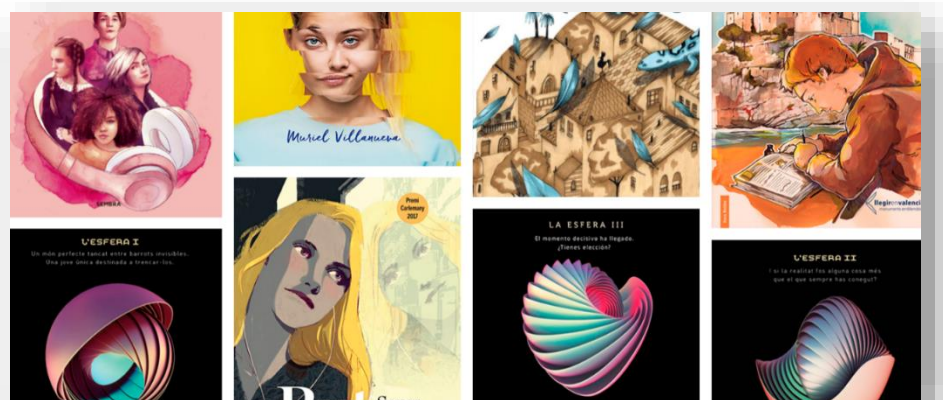
També es pot fer un recull dels millors, imprimir-los i exposar-los a l'institut o crear un muntatge de vídeo amb fons musical per inserir-lo a la revista digital del centre o en la seva pàgina web.

Proposta de rúbrica d'avaluació per a aquesta activitat:

RÚBRICA PRESENTACIÓ DIGITAL				
	Expert 4	Avançat 3	Aprenent 2	Novell 1
Contingut	Conté totes les parts que es demanen i es mostren ordenadament seguint un únic criteri.	Conté totes les parts que es demanen, però no es mostren ordenadament o no segueixen un únic criteri.	Falta alguna part de les que es demanaven o la distribució dels continguts es una mica confusa.	Falta més d'una part, està inacabat o no s'ha fet el que es demanava.
Ortografia i lèxic	L'ortografia i el lèxic de la presentació són excel·lents. No hi ha cap error.	L'ortografia de la presentació és bona, però s'hi detecten un màxim de 2 errors ortogràfics o 1 barbarisme.	L'ortografia de la presentació és acceptable, però s'hi detecten un màxim de 4 errors ortogràfics o 1 barbarisme.	La presentació conté més de 5 errors ortogràfics o més de 2 barbarismes.
Creativitat	S'ha fet un ús excel·lent dels recursos disponibles. S'ha cercat una presentació atractiva (colors, fonts, mida) i entenedora (distribució, organització).	S'ha fet un bon ús dels recursos disponibles. S'ha cercat una presentació atractiva (colors, fonts, mida) i entenedora (distribució, organització), però no s'han emprat recursos addicionals	S'ha fet un ús acceptable dels recursos disponibles. La presentació és poc atractiva (colors, fonts, mida) o poc visual (distribució, organització). No s'han emprat recursos	No s'han aprofitat els recursos disponibles i la presentació és força deficient. O no ha lliurat l'activitat

S'han emprat recursos addicionals com les notes, els enllaços, etc.	com ara les notes, els enllaços, etc.	addicionals com ara les notes, els enllaços, etc.	
---	---------------------------------------	---	--

7. La Muriel Villanueva ha escrit nombrosos llibres tant de literatura infantil i juvenil com de literatura per a adults. Visita la seva pàgina web i remena virtualment entre els seus llibres. Tria'n un que et cridi especialment l'atenció pels seus personatges, per la història que explica, pel títol o per qualsevol altra raó. Prepara una breu exposició oral de menys d'un minut i recomana'l als teus companys.

Fes Ctrl + clic a la imatge per seguir l'enllaç!

És important que els alumnes entenguin que una recomanació literària no es pot basar únicament en els gustos personals o en frases buides sense argumentació. Dit d'una altra manera, cal que evitin usar expressions com ara «és un llibre que ha agradat molt», «és molt interessant», «està de moda», «el recomano perquè la meva cosina se'l va llegir i li va agradar», «no ho sé, perquè sí», «perquè és curt i a mi no m'agrada llegir», etc.

És convenient que abans de la recomanació oral els alumnes escriguin un esquema breu amb les tres o quatre idees principals que hauran de defensar. El professor pot supervisar-les i proposar nous enfocaments si l'alumne es troba una mica perdut.

Cal tenir en compte que els alumnes molt probablement no hagin llegit els llibres que recomanaran. Per aquesta raó cal permetre que expressin els motius de la seva recomanació lliurement, fent ús de la seva imaginació o d'idees que hagin preconcebut sempre que mantinguin la coherència del seu discurs.

8. T'agradaria conèixer la Muriel Villanueva? En parelles, escriviu un correu electrònic a l'autora explicant-li que començareu a llegir un llibre seu i que us agradaria conèixer-la personalment un dia a l'institut per tal de fer-li unes preguntes i parlar sobre el llibre. En acabat, posarem tots els correus en comú, els llegirem en veu alta i apuntarem les frases més interessants. Finalment, amb l'ajut del professor, en farem un de nou i definitiu que enviarem a la Muriel.

Muriel
Villanueva

Fes Ctrl + clic a la imatge per seguir l'enllaç!

Aquesta activitat pot ser interessant per practicar la tipologia textual del correu electrònic (destinatari, assumpte, formalitat, encapçalaments, comiats, signatura, etc.).

El redactat final del correu que s'enviarà a l'autora ha d'estar supervisat pel professor i caldrà fer-lo a partir de les millors aportacions dels alumnes.

Quan hi hagi una resposta al correu, l'activitat es pot repetir per tal de donar continuïtat a la comunicació establerta entre els alumnes i l'autora.

Si es concreta una data per a la visita seria interessant que la lectura estigués força avançada, ja que en aquest mateix dossier dedicarem més endavant una altra activitat (activitat 39) a formular les preguntes que els alumnes hauran de fer a l'autora.

El diari personal

9. Un diari personal, com el que escriu la protagonista de *Duna*, és una manera fabulosa de deixar per escrit accions i experiències quotidianes que ens poden semblar poc importants en el moment d'escriure-les, però que amb el pas del temps agafen una nova dimensió i ens permeten reviure el passat amb força precisió.

Prepara en una llibreta de mida petita el teu propi diari. No serà un diari personal en el qual hi hagin d'escriure confidències que ningú més podrà llegir, sinó un diari de lectura on hi anotaràs cada setmana el que et sembli més rellevant d'haver llegit *Duna*: l'aparició d'un nou personatge, el descobriment d'un secret, l'emoció que t'ha fet sentir algun passatge del llibre, noves paraules, noves expressions, l'experiència de llegir en veu alta, etc.

És interessant que els alumnes disposin d'una petita llibreta per anotar-hi, a mode de diari, la seva experiència amb la lectura de *Duna*. Poden fer una tapa atractiva i posar-hi un títol ben personal. Caldrà que durant tota la lectura del llibre hi facin almenys una anotació setmanal amb la data com a encapçalament. Aquesta activitat, doncs, està pensada per mantenir-la durant totes les setmanes de lectura.

Tot i que considerem que l'habitud d'escriure a mà cal conservar-la malgrat que en resultin algunes incomoditats, si es prefereix, també es pot dur aquest diari en format digital per tal de facilitar el control i l'avaluació per part del docent i un accés més ràpid al contingut dels diaris.

10. En una activitat anterior has descobert que hi ha autors que han publicat els seus propis diaris i que el que hi han escrit són experiències i pensaments ben reals. Llegeix aquest fragment d'*El quadern gris* de Josep Pla i escriu una breu reflexió sobre el que hi diu. Què en penses, de la pregunta que es fa l'autor?

5 de setembre. - Em demano si sovint aquest dietari és sincer, és a dir, si és un document absolutament íntim.

La primera qüestió que es planteja és aquesta: ¿és possible l'expressió de la intimitat? Vull dir l'expressió clara, **coherent**, **intel·ligible**, de la intimitat. La intimitat pura, ben **garbellat**, deu ésser l'espontaneïtat pura, o sigui una segregació **visceral** i inconnexa.

El quadern gris (1966), Josep Pla.

coherent: que té coherència, és a dir, que respecta la lògica de les idees o del discurs.

intel·ligible: que pot ésser entès o comprès.

garbellat: passat pel garbell, és a dir, per un estri que serveix per a separar objectes de grandor desigual, deixant passar els uns i retenint els altres.

visceral: íntim i profund.

Aquest fragment del dietari de Josep Pla planteja una pregunta de resposta i pensament força abstractes. Per aquesta raó, i tenint en compte les edats dels alumnes, es pot fer una breu activitat oral de naturalesa inferencial a l'aula per tal de descabdellar-ne el significat i la intenció de l'autor abans que escriguin la reflexió personal.

Aquesta activitat ha d'estar conduïda pel docent i encaminada que els alumnes compreguin el fons de la qüestió i se sentin capaços de superar un text que de primeres pot ser complicat per a ells.

Cal resoldre, també, els dubtes lèxics que puguin sorgir.

La lectura en veu alta

«La lectura en veu alta és, essencialment, un procés de comunicació: el lector comprèn el text, l'absorbeix, se'l fa seu, l'expressa i el transmet. Però la comunicació ha d'anar acompanyada d'un bon ritme que respecti la puntuació, de la dicció correcta, de la projecció de la veu adequada a l'espai i al públic i d'una interpretació que sense renunciar a l'esperit del text tingui personalitat pròpia. La lectura en veu alta és un text amb doble ànima, la de l'autor i la del lector.»

Extret de [La lectura en veu alta: el gust de llegir i el plaer d'escoltar](#), de Txell Sota

11. En aquesta activitat aprendràs els fonaments bàsics per a una bona lectura en veu alta. Com que aviat hauràs de compartir la teva lectura amb la resta de companys, estigues atent a les recomanacions de l'actriu Berta Giraut i després grava un àudio de tu mateix llegint el text que trobaràs a continuació. Serà com un entrenament!

Veu

Cos

Organització del text

Fes Ctrl + clic a la imatge per seguir l'enllaç!

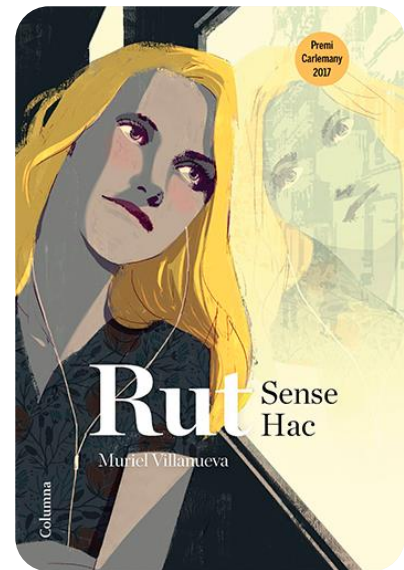

Text per llegir en veu alta:

Haviem quedat a les deu del matí de dissabte a l'estació de trens regionals. Cadascuna hi arribaria des de casa seva caminant, en metro o en autobús urbà.

Em vaig posar uns pantalons pirates blaus i una samarreta llarga i ampla de color gris que deia *Let your heart decide* i, després de les comprovacions pertinents davant del mirall, vaig sortir de l'habitació. Vaig pensar que tothom dormia, però, mentre em prenia un suc i un petit sandvitx, el pare va entrar a la cuina en calçotets, arrossegant els peus descalços. Sense dir res, se'm va acostar i em va regalar una abraçada llarga, despentinada, amb alè de coixí.

Rut sense hac (2018), Muriel Villanueva

A la pàgina web [Veu Alta](#) hi trobareu tot un seguit de recursos molt útils per a treballar la lectura en veu alta a l'aula. És interessant que els alumnes visualitzin els vídeos de l'actriu [Berta Giraut](#), ja que explica molt bé en què consisteix la lectura en veu alta i dona consells molt útils per a convertir-se en un bon lector-orador.

Si hi ha temps, seria convenient sentir l'actor [Jordi Vidal](#) declamant alguns fragments d'obra. D'aquesta manera els alumnes poden apreciar una lectura excel·lent i prendre'n exemple.

Per a aquesta activitat proposem la rúbrica que trobareu més avall. Només s'hi avaluen quatre ítems que considerem essencials en aquesta etapa. Amb tot, si preferiu afegir-ne o substituir-ne alguns, us pot fer servei la proposta de rúbrica que trobareu en aquest enllaç: [RÚBRICA LECTURA EN VEU ALTA](#)

Finalment, la gravació dels alumnes llegint pot ser en vídeo o de només àudio i seria convenient que la compartissin al Classroom o al Moodle de la classe per tal d'avaluar també la competència digital.

El text proposat és només això, una proposta. El podeu substituir per algun altre si ho considereu convenient.

Proposta de rúbrica d'avaluació per a la lectura en veu alta:

RÚBRICA LECTURA EN VEU ALTA				
	Expert 4	Avançat 3	Aprenent 2	Novell 1
Dicció	Hi ha hagut una bona articulació i pronúncia. El text s'ha entès molt bé.	El text s'ha entès bé, però amb alguns errors d'articulació i pronúncia.	El text ha costat d'entendre. Algunes paraules no s'han captat.	El text ha estat llegit amb poca claredat. No s'ha entès.
Volum	El volum és adequat en tot moment.	El volum és generalment adequat.	El volum en ocasions no és el correcte.	El volum no és adequat i no se sent.
Puntuació	S'han respectat els signes de puntuació.	S'ha produït algun error en els signes de puntuació.	No s'ha fet una interpretació adequada dels signes de puntuació.	No s'han respectat els signes de puntuació.
Expressió	La lectura s'ha fet adequadament. No hi ha hagut ni dubtes ni errors en llegir les paraules.	La lectura ha estat adequada, tot i que hi ha hagut desfiguracions i canvis en la lectura d'algunes paraules.	En llegir, s'han canviat i omès alguns mots o sons.	No hi ha hagut seguretat en la lectura. En ocasions mostrava dubtes i ha sil·labejat.

Durant la lectura

La família

12. La novel·la que tens entre mans utilitza un lèxic ric i una bona quantitat de locucions i de frases fetes. A mesura que vagis trobant paraules o expressions que et cridin l'atenció, o bé perquè no les coneixes, o bé perquè et semblen boniques, interessants o curioses, apunta-les en el teu diari de lectura i cerca'n el significat.

Aquesta activitat tindrà continuïtat a la secció *Després de la lectura* d'aquesta mateixa guia didàctica (activitat 37).

13. Llegeix la descripció que la Duna fa del seu avi el dia 3 d'agost. Fixa't que en descriu els trets més característics, tant del seu físic com de la seva personalitat i això el fa únic.

Reescriu aquesta descripció, però inverteix-ne el sentit o canvia'n els principals atributs per altres que et semblin prou diferents. Per exemple:

«Sempre et mira als ulls quan parla, i els seus són negres...»

«Mai no et mira als ulls quan parla, i els seus són blaus...»

L'avi es diu Ignasi i és alt i prim però fa panxeta. Sempre et mira als ulls quan parla, i els seus són negres (jo he heretat el seu color negre en el meu ull dret, però l'altre el tinc verd, com les meves germanes, la mare i l'àvia (això no és descripció de l'avi però ara venia al cas)). L'avi té els cabells molt blancs i llargs. Se'n fa una cua, que se la fa fatal, i només se la fa per fer-se el modern i per no pentinar-se (però ara que som aquí l'hi fa la Gal·la Galeta, que també l'hi fa fatal (i això també ve al cas, espero)). La barba també la té blanca i llarga (i no s'hi fa cuetes perquè no vol, a mi em vénen ganas de fer-li trenetes). I no es planxa la roba (és una pèrdua de temps, diu).

Duna (2015), Muriel Villanueva

Aquesta activitat ha de permetre als alumnes de generar un nou text a partir d'un text aliè, d'entendre el sentit original i de ser capaços de dotar-lo d'un sentit nou i diferent. En aquest cas es proposa capgirar la descripció de l'avi Ignasi i imaginar-ne de bell nou els atributs més rellevants per crear un personatge fins a cert punt antagònic de l'original, però també es pot demanar als alumnes que en facin una descripció idealitzada, exagerada, còmica, terrorífica, etc.

Proposta de reescriptura per a exemplificar en què consisteix la tasca:

«L'avi es diu Raimon i és baixet i grassonet, però no gaire. Mai no et mira als ulls quan parla, i els seus són blaus (jo he heretat el seu color blau en el meu ull dret, però l'altre el tinc verd, com les meves germanes, la mare i l'àvia -això no és la descripció de l'avi però ara venia al cas). L'avi té els cabells molt negres i curts. Es fa la ratlla al costat, que se la fa molt bé, i només se la fa per fer-se el *gentleman* i per mirar-se al mirall (però ara que som aquí l'hi fa la Gal·la Crispeta, que també li fa molt bé -i això també ve al cas, espero). La barba tampoc la té llarga (i no se la pentina perquè no vol, a mi em vénen ganas d'afaitar-la-hi). I també es planxa la roba (s'ha de ser polit, diu).»

14. L'avi Ignasi havia estat mariner, però saps què és un *llop de mar*? Fes una cerca al diccionari i explica què significa aquesta expressió.

Utilitza el diccionari en línia de l'Institut d'Estudis Catalans!

Aquesta és una activitat interessant per introduir l'ús del diccionari normatiu en línia de l'IEC ([DIEC2](#)).

Es pot plantejar com una pregunta formulada mitjançant l'eina digital del Classroom.

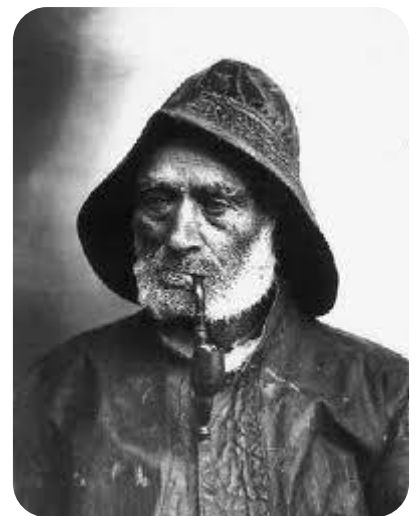
15. Llegeix la descripció d'aquest *llop de mar* que va fer Joaquim Ruyra. Després, respon les preguntes següents:

- a) Qui fou Joaquim Ruyra?
- b) En quin segle va néixer?
- c) Quin va ser el seu tema favorit quan escrivia?
- d) Què n'opines, del lèxic que utilitza?
- e) Cerca al diccionari almenys tres mots que no coneguis.

Un llop de mar

El pare era un llop de mar, un home estranyot: més aviat baix que alt, ossut i magristó, de cap gros i de rostre brúfol i ferreny, solcat per fondes arrugues. Anava afaitat de cara, i es deixava el pèl sota les barres com una mena de collar. Tenia les celles grosses, ajuntades, negres com sutge, i solia guaitar de reüll amb un mirar que enfosquia l'aire. Posa-li una pipa a la boca, dóna-li una veu enrogallada, vesteix-lo amb una samarreta blava, unes calces amples de vellut de cotó i una gorra peluda amb una bola al bell mig del cocoronell, i... ja el tens. Oidà, manca una circumstància remarcable: caminava eixancarrat, amb tanta de fermesa i d'aplom i posant els peus tan plans, que només de veure'l se comprenia que, encara que se li ventés una empenta de part darrera, no se'l faria caure: sempre anava com qui se la tem. I això és propi de tots els mariners avesats a guardar equilibri sobre el mòbil pont de les naus.

Joaquim Ruyra

Tenint en compte que l'avi Ignasi havia estat pescador, i que per tant es pot considerar un mariner professional, considerem adient la lectura i anàlisi d'un text de Joaquim Ruyra en el qual descriu el seu pare com un llop de mar. La fascinació de Ruyra pel mar i el paisatge, patent en tota la seva obra, esdevé un dels eixos centrals de la seva narrativa. La coneixença de l'autor per part dels alumnes en aquesta activitat es pretén tothora introductòria i en cap cas cal aprofundir-hi més enllà d'una primera aproximació i de la seva pròpia curiositat.

Aquesta activitat es fonamenta en tres descobertes:

1. La cerca i comprensió de l'expressió popular *llop de mar*.
2. Un primer contacte amb la literatura de mar que conreava Joaquim Ruyra i amb la seva figura com autor representatiu de la literatura catalana.
3. La comprensió del text a partir del treball d'anàlisi del lèxic que emprava Ruyra en el fragment proposat.

Podeu trobar informació completa de Joaquim Ruyra a:

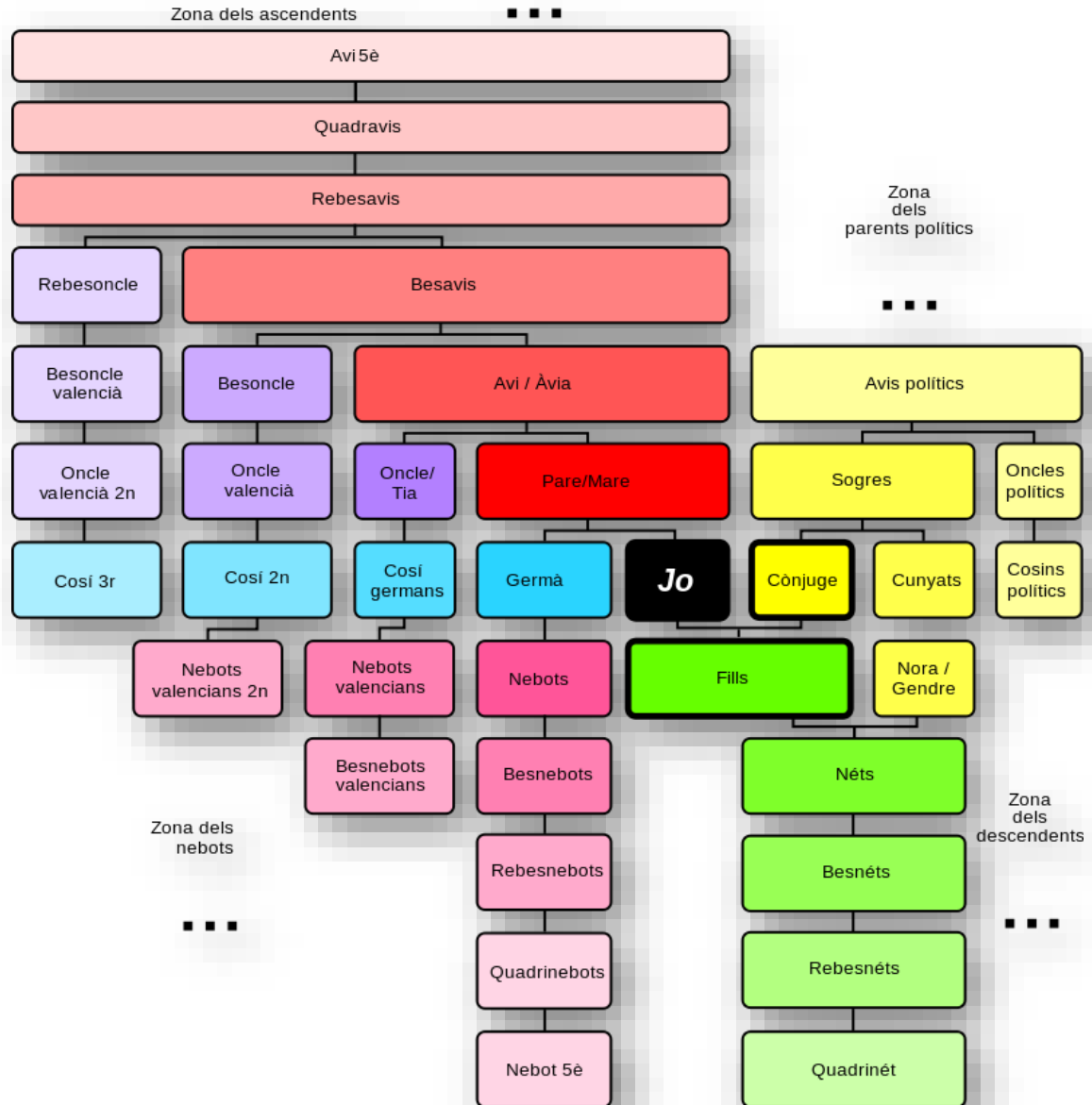
[lletrA \(La literatura catalana a internet\)](#)

[AELC \(Associació d'escriptors en llengua catalana\)](#)

[VIQUIPÈDIA \(L'enciclopèdia lliure\)](#)

[El rem del trenta-quatre \(Stroligut\)](#)

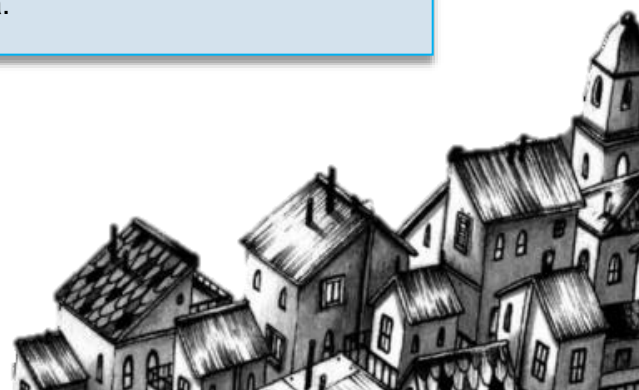
16. El vincle existent entre parents és el que anomenen *parentiu*. En català normatiu utilitzem una terminologia concreta per referir-nos a les relacions entre parents. Fixa't en la taula que trobaràs a continuació i fes un petit arbre genealògic en el qual hi apareguis tu i la teva família (no el facis gaire extens, només pares, germans, avis i, si vols, oncles i cosins).

Font: Viquipèdia

Aquesta activitat pot servir per entendre bé les relacions familiars i la terminologia catalana que cal emprar per referir-s'hi. Serà un bon moment per recordar que en català normatiu cal referir-se a *oncle/tia* i no a *tiet/tieta* o a *cònjuge* en comptes de *parella* o *marit/muller* en registres formals i en terminologia administrativa o judicial.

És una activitat que es pot ampliar o finalitzar a tutoria.

17. A *Duna* hi apareixen molts personatges que guarden entre ells una relació de parentiu força estreta. Fes una llista amb tots els personatges que vagis descobrint i apunta't quina relació familiar mantenen entre ells. Pots fer aquesta activitat en el mateix diari de lectura que ja has començat.

A mesura que els alumnes vagin confeccionant la llista, hi poden afegir dades significatives com l'edat de cada personatge o les seves característiques físiques. Com que hi ha força personatges relacionats per parentiu, dedicarem una altra activitat (activitat 40), més endavant, en la qual hauran de dibuixar l'arbre genealògic de *Duna* emprant els termes apresos a l'activitat 16.

Personatges relacionats per parentiu:

Duna	Lia	Gal·la	Mare
Pare (difunt)	Ignasi	Teresa (difunta)	Rita
Julià	Eva	Paula	

18. L'Eva i la Paula, les cosines de la Duna, són bessones. Coneixes alguna parella de bessons? A la teva família n'hi ha? Poseu-vos en grups de tres o quatre alumnes i feu una llista a doble columna amb els avantatges i els inconvenients de tenir un germà bessó. Després, comenteu-la amb la resta de la classe.

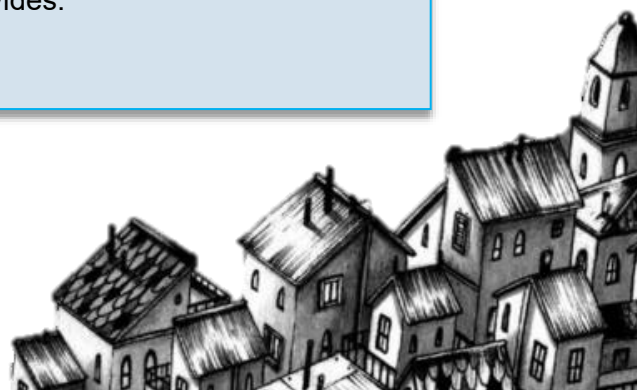
Aquesta és una activitat que pot activar la imaginació de formes força divertides. Cal animar a imaginar situacions reals que es puguin donar en la vida quotidiana, però també d'altres més estrambòtiques, exagerades o rocambolesques, sempre dintre de la màxima correcció i respecte.

Un cop confeccionades les llistes amb els avantatges i els desavantatges es posaran en comú de manera oral i comentada. Finalment, es pot fer una nova llista amb les millors aportacions.

19. A *Duna* hi ha dos personatges de la família de la protagonista que no són presents de manera directa en el llibre, però que, en canvi són molt importants malgrat la seva absència. Saps a quins personatges ens estem referint? Per què creus que són importants?

Els personatges als quals ens referim són el pare de la Duna, que va morir temps enrere, i l'àvia Teresa, muller de l'ignasi. Ambdós, tot i ser morts i no aparèixer físicament a la novel·la, vehiculen part de la història a partir de l'evocació del seu record i dels sentiments poderosos d'enyor, tristesa i memòria que provoca. Tots els membres de la família de la Duna, d'una manera o altra, se senten lligats a aquests sentiments i al fet que l'àvia i el pare restin absents en les seves vides.

Aquesta és una activitat de resposta personal.

20. **Galeta i Literata són malnoms amb els quals la Duna ha batejat les seves germanes Gal·la i Lia. Cerca al diccionari el mot *malnom* i escriu la seva definició en aquesta activitat. Després pregunta als pares o a familiars si coneixen algú amb un malnom, anota'l i explica per quina raó l'anomenen així.**

Al Diec 2:

Malnom

m. [LC] [FL] Sobrenom, a vegades de caràcter pejoratiu, que es posa a algú, pres d'alguna qualitat, d'algun defecte, d'algun vici, etc.

Si els pares no saben dir-los algun malnom del seu àmbit familiar, els alumnes també poden fer una recerca per la seva població, preguntant als veïns en botigues, casals o pel carrer mateix.

21. **Què deu voler dir la Duna quan escriu «M'he adonat que som germanes i que som família. No hi havia pensat mai» (p. 34)?**

Aquesta és una activitat de resposta personal que es pot resoldre al diari de lectura.

També es pot respondre de manera oral durant la lectura del llibre tan bon punt s'arribi en aquest apartat.

El paisatge

22. **La Duna té un esperit artístic i una sensibilitat ben marcats. Al principi del llibre ja ho deixa ben clar:**

He contemplat el mar, com en una immensa pantalla de cinema. Si hagués tingut llapis i paper ho hauria dibuixat tot. El mar, la sorra, les roques, una mica de plantes i dues palmeres allà al fons, tot ben lluny de les cases blanques, dels banyistes, dels para-sols i de les tovalloles. M'he tret els auriculars de la butxaca i me'ls he posat per escoltar el silenci.

Duna, Muriel Villanueva (pàgina 12)

Rellegeix les descripcions de la zona de dunes i la platja que en fa la protagonista a les pàgines 9 a 12 del llibre. Fixa't en els detalls. Tant si t'agrada dibuixar com si tens una vena artística encara per descobrir, fes un dibuix d'aquest paisatge tal com el veu la Duna. Després escaneja'l o fes-ne una fotografia i adjunta'l al Classroom o Moodle de l'assignatura.

És un bon moment perquè els alumnes posin a prova les seves aptituds artístiques.

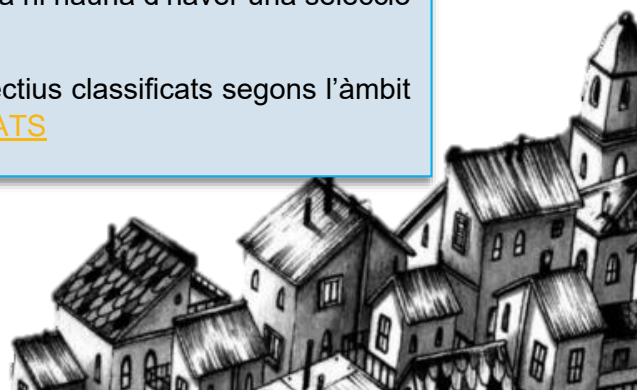
Aquesta és una activitat ideal per treballar-la de manera transversal amb l'assignatura de Visual i Plàstica (exploració de tècniques diferents, combinació de treballs per fer-ne un de sol, fer una exposició dels millors dibuixos, un muntatge en vídeo, etc.).

23. El dia 3 d'agost la Duna explica com és Dunes. Fixa't que amb poques paraules en fa una bona descripció, perquè hi destaca allò que per a ella és més important. Escribeu una breu descripció del teu poble o del teu barri seguint l'exemple de la Duna. Tria adjectius ben adients!

Aquest és un exercici de síntesi. Cal que els alumnes siguin capaços de discernir allò important del que no ho és. En la descripció del lloc on viuen, que ha de ser molt breu (mitja pàgina a tot estirar), hi ha de prevaldre l'adjectivació precisa. Cal evitar, per tant, l'abús d'hiperònims o d'expressions d'escàs valor descriptiu, per massa generalistes o per excés d'indefinició.

És recomanable que els alumnes facin un breu esquema amb les idees principals abans d'escriure el text definitiu. En aquest esquema ja hi hauria d'haver una selecció d'adjectius per emprar.

A la xarxa hi trobareu ple d'enllaços amb llistes d'adjectius classificats segons l'àmbit de descripció. Per exemple: [ADJECTIUS CLASSIFICATS](#)

24. Ara que ja tens una descripció del teu poble, intercanvia-la amb algun company. Cerca en el seu text adjectius diferents dels que tu has fet servir. Tria'n un i fes-lo servir per reescriure una part del teu text amb el nou mot.

La reescriptura d'una part d'un text propi és un bon exercici perquè l'alumne s'adoni que no existeixen textos definitius, sinó que poden estar en constant revisió i que amb cada nova lectura s'hi endevinen parts o paraules que cal tornar a escriure amb una nova formulació.

És interessant que es faci èmfasi en la correcció lèxica del text, però també en la seva cohesió semàntica de manera que no en resulti un text en el qual s'hi ha afegit adjectius per complir l'enunciat i prou.

25. Llegeix aquests fragments:

Eren més o menys les sis, com fa un parell de dies. He sortit de casa pel darrere, he envoltat el castell i m'he ficat entre els pins. Travessant el bosc, orientant-me amb el sol, he anat cap al sud. Pel camí he topat amb una autocaravana pintada de flors de coloraines. Semblava ben arreglada però en aquell moment no hi havia ningú. La porta estava tancada amb clau. He seguit el meu camí.

(pàgina 23)

Cap a les sis he imaginat que el Max ja devia ser al cotxe rovellat, com cada tarda, tocant l'ocarina. I jo m'he acostat a l'autocaravana, on pensava que podria parlar a soles amb el seu pare. L'he trobat cantant i tocant la guitarra assegut en una de les cadires plegables, a l'ombra d'un pi. Quan l'home m'ha vist, no ha deixat de tocar ni de cantar. Ha continuat amb la seva cançó mirant-me als ulls.

(pàgina 133)

Posa't amb un company i reflexioneu una estona sobre el que acabeu de llegir: creieu que el lloc que un tria per viure està determinat per la seva manera de ser? Creieu que la gent pot fer-se una idea equivocada d'algú només pel lloc i la manera com viu? Com us imagineu en pare d'en Max? Quin aspecte deu tenir? I quina deu ser la seva personalitat? L'imagineu molt modern o una mica desfasat? Poseu en comú les vostres reflexions amb la resta de la classe.

Aquesta pot ser una activitat en la qual es treballi preferentment l'expressió oral. Caldrà moderar el debat perquè els alumnes s'expressin amb el màxim respecte i responsabilitat envers totes les sensibilitats i maneres de pensar.

Pot plantejar-se també com a activitat transversal amb la matèria de Cultura i valors ètics.

26. *Duna* està farcida d'espais i de llocs que tenen una gran importància per a la protagonista i per a la resta de personatges que l'acompanyen. Reserva't una pàgina en el teu diari de lectura i ves-hi apuntant tots els que hi trobis mentre llegeixes. Hi pots assenyalar la pàgina i fer una breu descripció del lloc que indiqui perquè és important.

En aquesta activitat es poden apuntar absolutament tots els espais que s'anomenen al llibre. No és necessari que la Duna els trepitgi físicament en la novel·la. Per exemple, la Fontana di Trevi, que a la novel·la hi surt només com una postal enviada per la mare, simbolitza d'alguna manera el que la Duna entén com la traïció o l'engany de la mare i, per tant, adquireix prou importància per a tenir l'espai en compte, tot i que la Duna no hi ha estat mai.

Altres espais que es poden tenir en compte són: Vellecut, Dunes, el cotxe rovellat, l'autocaravana pintada de flors, el bosc, les dunes i la platja, la caseta de la barca, les golfes, Atenes, Istanbul, etc.

La Duna i en Max

27. Al principi del llibre, la Duna diu el següent:

Jo he fet allò que faig: em poso uns auriculars que em van regalar al tren, sense música, i em fico l'extrem del cable a la butxaca, com si hi portés un mp3. Així tothom pensa que si em parlen no els sentiré.

(pàgina 9)

Per què creus que ho fa, això, la Duna? Fes un breu retrat psicològic només amb aquesta informació.

En aquesta activitat és interessant que els alumnes facin les seves pròpies inferències sobre el caràcter de la Duna.

Es poden treballar conceptes des del punt de vista semàntic i/o morfològic com ara *introversió/extraversió, social/asocial, tímid/decidit, empipat/content*, etc.

28. La Duna sent molta curiositat per en Max. Té ganes de conèixer-lo i de veure'l sovint. Per què creus que deu ser?

M'ha mirat: «Què escoltes?». Jo no m'havia adonat que encara portava els auriculars posats! M'he tret el de la dreta i l'hi he ofert: «Només el silenci». El Max ha agafat l'auricular i se l'ha posat: «M'encanta el silenci».

(pàgina 42)

En aquesta activitat s'espera que l'alumne reflexioni sobre les possibles motivacions que pot tenir la Duna per voler conèixer bé en Max. L'enamorament a primera vista n'és una, però també la necessitat de fer amics amb qui es pugui compartir una manera de ser, la curiositat per saber més de qui encara no coneixes prou, la percepció d'algun secret personal que resta per descobrir, etc.

29. A la pàgina 52 la Duna diu «Jo hauria preferit anar a parlar amb el Max abans que fer una feina tan inútil com arreglar una barca. A l'avi no li agradarà quan ho sàpiga». Per què creus que la Duna pensa d'aquesta manera? Per què està sempre tan enrabiada?

Aquesta és una activitat de reflexió que poden escriure en forma de text argumentatiu i després llegir-lo o exposar-lo oralment a tota la classe. L'activitat es pot fer individualment o amb parelles.

30. Els ulls són molt importants per a la Duna (ella en té un de cada color) i amb les mirades podem dir-nos moltes coses. Què creus que significa «se m'ha begut els ulls»? Quin tipus de figura retòrica és?

Sota la taula, he tocat el genoll del Max. Aleshores ell m'ha mirat, i se m'ha begut els ulls, tots dos, d'un glop, [...].

(pàgina 58)

És un bon moment per repassar els recursos retòrics i cercar-ne algun altre durant la lectura. Es pot utilitzar, de nou, el diari de lectura per anotar-hi les troballes.

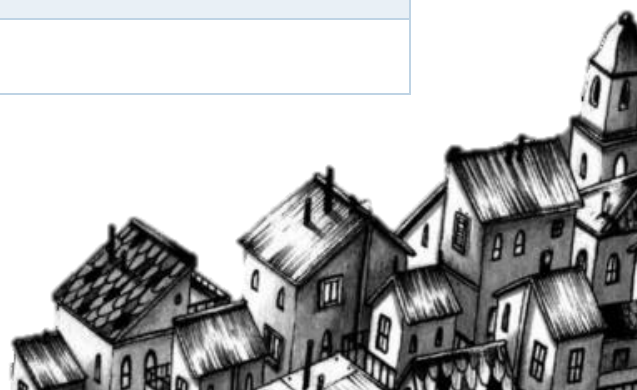
Podeu trobar informació sobre les principals figures retòriques a: [FIGURES RETÒRIQUES](#)

31. Fixa't en el text i identifica les comparacions que fa l'autora per expressar la ràbia que sent en Max quan la Duna li insisteix repetidament perquè es banyi al mar amb ella. Després escriu una comparació per a cadascun dels sentiments i emocions que trobaràs a la graella següent:

I bum!!! El Max ha explotat!!! Ha esclatat com una pilota farcida de confeti negre i de foc roent. S'ha aixecat i ha sortit del cotxe. Ha començat a cridar com un profe repartint bronques. Movia molt els braços i caminava amunt i avall al voltant del cotxe. Jo no em podia moure. No sabia què dir.

(pàgina 58)

Ràbia	
Alegria	
Decepció	
Tristesa	
Fàstic	
Tendresa	
Curiositat	

En aquesta activitat es demana principalment que l'alumne s'esforci per construir comparacions lliures que guardin un sentit clar amb el terme base que es proposa. Ara bé, també es pot aprofitar per introduir les comparacions lexicalitzades i aprofundir una mica més en expressions pròpies de la llengua catalana.

Podeu fer una primera aproximació a aquestes estructures lexicalitzades a la pàgina de [RODAMOTS](#).

32. A la pàgina 88: «Així que més secrets. L'avi, la mare, i ara el Max. Per què al Max li costa fer-se gran? Per què no vol que l'abracin sota les aixelles? En fi. Aquest serà l'estiu de les descobertes». Feu un debat a classe i intenteu respondre les preguntes que es fa la Duna. A més, també podeu respondre les següents:

- a) Creieu que tothom guarda secrets? Els adults més que els infants?
- b) Ets capaç de guardar un secret si t'ho demanen?
- c) Per què hi ha secrets?
- d) Quan algú es guarda un secret i no l'explica és perquè no confia amb tu? Pot haver-hi altres motius?
- e) Saps què significa el modisme «el secret de n'Ametller que el sap un de cada carrer»?

Activitat d'expressió oral. Cal que el docent condueixi el debat i en reguli les intervencions per tal que sigui fluid i interessant. És important que les intervencions no derivin en excés en anècdotes o experiències personals. L'objectiu és que les opinions mantinguin relació directa amb el llibre, els seus personatges i la trama que se'n deriva.

Podeu trobar el modisme proposat i d'altres a: Amades i Gelats, Joan (1951): *Folklore de Catalunya. Cançoner «Pròleg»*, p. 104. Editorial Selecta-Catalonia.

33. Llegeix aquest fragment de la pàgina 121:

El Max se n'ha adonat. M'ha preguntat: «I tu? Parla'm de tu. Vull saber coses de tu. Abans que anem a l'institut i ens trobem envoltats de massa gent, no?».

M'he quedat callada una bona estona. Amb els ulls clavats al mar. Parlar de mi? No sabia què dir. I el silenci s'anava fent llarg. Les dues sargantanes em miraven. He pensat que algun dia hauré de dibuixar-ne una.

(pàgina 121)

De vegades ens és més fàcil descriure els altres que a nosaltres mateixos. Creus que et coneixes prou? Reflexiona una estona i després escriu una descripció detallada de tu mateix. Procura definir bé els trets característics del teu caràcter més que no pas el teu físic.

Per encarar aquesta activitat proposem que el docent llegeixi en veu alta a l'aula el primer capítol de *Laia*, de Salvador Espriu en el qual es descriu de manera magistral el caràcter de la protagonista.

També és interessant disposar d'una llista d'adjectius propicis per a la descripció psicològica de personatges.

Per a ambdós casos us fem una proposta a continuació perquè en pugueu disposar de seguida.

En el següent enllaç trobareu un document elaborat per la Diputació de Barcelona amb adjectius per a descriure el caràcter:

[Llistat d'adjectius per a una descripció psicològica](#)

Primer capítol de *Laia*

I. Laia

Com que ningú no es va preocupar mai gaire d'ella, havia passat la infantesa deixada a la bona de Déu. Quan encara no tenia dos anys, va estar malalta d'una malaltia estranya que la menà a les portes de la mort. El metge parlà d'alcoholisme, de les lleis de l'herència i de nervis espatllats, pronuncià amb èmfasi el mot «desconfiança i deixà la família esbalaïda i plena d'agraït respecte pel seu saber. Després d'aquell pronòstic, pocs creien en les possibilitats de salvació de la petita, però aquesta es va refer i va créixer esprimatxada, rampelluda, esquerpa. Li agradava de passar-se hores i hores de cara al mar, indiferent al que la voltava, amb un posat impenetrable, impassible, gairebé d'idiota. En desvetllar-se, semblava algun cop fatigada, com si hagués fet un gran esforç. Al tres vegades, i sobretot si algú gosava importunar-la, fugia cridant com si la torturessin i queia, estremida de convulsions, enmig del sorral i de les barques.

Les crisis d'abatiment alternaven amb curts períodes d'una activitat esvalotada. Mentre s'hi lliurava, la nena era arriscada, forta, decidida, apassionada, temuda per les seves ires i obeïda per la seva colla amb una fe. A les lluites desesperades amb pedres i mandrons era ella la primera. Infatigable, anava al davant en tots els jocs i es ficava en totes les baralles. Preferia la companyia dels nois a la de les noies, nedava des de sempre com un peix i estimava el mar i tot el que s'hi relacionés. Es rodejava de salabrets i nanses i sabia endegar tota mena d'ormeigs. Coneixia el temps i no s'errava mai en assenyalar els canvis del vent, tant si havia de ser l'oreig que porta calma i serenor al mar, com garbí, o llevant, o xaloc, el perillós xaloc que sovint desencadena temps rals desoladors. cega.

Però aviat tornava a la immobilitat i a la desesma. La seva mirada s'aprofundia, i sobrevenien la lassitud, la demacració i els tremolors nerviosos. Quan no es podia valer, era maltractada per venjances covardes i perseguida amb odi pels qui més la temien. Aleshores, malaurada i miserable, estava a mercè de la crueltat de la gent, avorrida de tothom, faltada en absolut de protecció. Era filla de pescadors i va ser batejada amb un nom que ningú no recordava, però li deien Laia. Era la filla d'uns pescadors del nostre mar.

Laia, de Salvador Espriu (Edicions 62, Col·lecció el Cangur: 22, 1979)

Després de la lectura

34. *Duna* és una novel·la que relata l'experiència de tot un estiu de la seva protagonista, però també el seu creixement vital i el canvi personal que comença a fer-se notar. Canvia a partir del plantejament de diversos temes d'una gran força narrativa que, a la vegada, ens fan reflexionar sobre nosaltres mateixos. En grups de tres penseu una estona plegats i expliqueu per què són importants cadascun dels temes que trobareu a la llista i com estan explicats o resolts en el llibre de Villanueva. Si se us acudeix un altre tema que no sigui a la llista, feu-ne esment i compartiu-lo amb la resta de la classe.

Proposta de temes i orientacions

<p>La família</p>	<p>La família és, segurament, l'eix vertebrador més potent de tota la novel·la. Hi ha tres focus principals que cal tenir en compte.</p> <p>El primer és l'enfrontament de la Duna amb la seva mare com a conseqüència de la nova relació sentimental que ha iniciat amb el professor de la seva filla i amb el fet que ho porti en secret, la qual cosa genera en la mateixa Duna un sentiment de rebuig i de ràbia continguda que no sap ben bé com expressar. Aquesta qüestió quedarà resolta al final del llibre quan la Duna s'adona que la seva mare té dret a refer la seva vida i que ho havia dut en secret perquè necessitava temps per trobar la manera d'explicar-ho a les seves filles.</p> <p>El segon és la relació que manté la Duna amb les seves germanes Gal·la i Lia. Tot i que en un primer moment es mostra freda i distant amb elles, a mesura que la novel·la avança la seva relació es fa fermant d'una manera que al final del llibre ja serà indestructible</p> <p>El tercer és l'amor incondicional que les tres germanes tenen pel seu avi i com s'adonen que el caràcter esquerp i evasiu que de vegades expressa no és una altra cosa que el profund enyor que sent per la seva difunta esposa Teresa. El descobriment d'aquest neguit que turmenta l'Ignasi per part de les germanes les unirà encara més a ell.</p>
<p>L'amistat</p>	<p><i>Duna</i> és també una història d'amistat.</p> <p>És indiscutible que la coneixença d'en Max per part de la protagonista inicia una història d'amistat que anirà més</p>

	<p>enllà quan aquest sentiment es transforma, de mica en mica, en un amor adolescent idealitzat per les experiències viscudes. Amb tot, no es pot menystenir que aquest amor està fonamentat pel respecte i la comprensió emocional d'una Duna absolutament disposada a rebel·lar-se contra els prejudicis i les injustícies del món.</p> <p>A banda d'aquesta relació entre en Max i la Duna, no ens podem oblidar de l'Arlet, el Ferran, l'Emili i, fins i tot, les cosines Paula i Eva, que constitueixen una colla tan ben avinguda amb totes tres germanes, que és capaç de dur a terme la restauració en secret de la barca de l'avi Ignasi com si es tractés d'una aventura de dimensions èpiques.</p>
<p>El descobriment d'un mateix. Fer-se gran.</p>	<p>En Max és probablement el personatge que fa un procés de descobriment d'un mateix més intens i radical. La seva condició transgènere determina, molt sovint, les seves reaccions, el seu caràcter i la seva relació amb la resta de personatges.</p> <p>Així i tot, en Max no és l'únic embrancat en un procés de canvi. Cal tenir en compte que la Duna també es troba en un moment vital en el qual ha de començar a entendre's a ella mateixa. L'adolescència és un procés que experimenta inevitablement i que du associats canvis profunds que tot just comença a explorar. Aquests són canvis personals, físics i psicològics en termes de maduració, però també de relació amb els altres (família, amics i la resta de la societat).</p>
<p>Els secrets</p>	<p>A <i>Duna</i> els secrets tenen un pes important. N'hi ha diversos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El secret que guarda en Max sobre el seu cos i que, de mica en mica, la Duna va descobrint. • Les activitats secretes de l'avi Ignasi de nit a les golfes i la desaparició sistemàtica de les gomes d'esborrar. • El secret que la mare guarda mentre és de viatge i que fa ballar el cap de les tres germanes. • La restauració de la barca, que es porta en el més absolut secret i que acabarà sent una sorpresa que remourà records i sentiments intensos de l'Ignasi.

Aquesta pot ser una activitat principalment oral a partir de la qual es recuperin els temes més importants del llibre perquè els alumnes expressin tot allò que pensen sobre els personatges, la trama i la seva resolució.

Es recomana que, en primer lloc, els alumnes apuntin en un full les idees principals que voldran expressar i defensar. Es pot plantejar com un debat obert moderat pel docent o com una argumentació oral preparada per grups.

Per evitar una càrrega gran de treball, la repetició d'arguments semblants o que l'activitat es perllongui en el temps en excés, es poden distribuir els temes de manera que cada grup en tingui només un d'assignat.

35. Saps quina diferència hi ha entre una locució i una frase feta? Cerca informació amb un company i feu un esquema que ho expliqui amb alguns exemples.

FRASE FETA: una frase feta és un conjunt de paraules amb un únic significat, moltes vegades metafòric i de caire popular. La frase feta acostuma a tenir la mateixa forma i pot actuar com a una oració perquè té com a nucli un verb. El significat de les frases fetes és diferent del que tenen les paraules que la formen observades per separat (*fer volar coloms*).

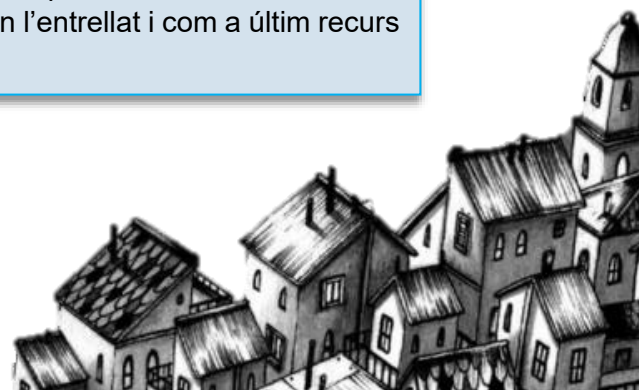
LOCUCIÓ: una locució és una combinació fixada de mots en una oració, amb un significat que mai serà la suma dels seus mots (*a la quinta força*).

(Extret de [Llengüitcat](#). Podeu trobar exemples i una ampliació dels conceptes principals en l'enllaç anterior)

36. Recupera la llista de paraules, locucions i frases fetes que has anat apuntant al diari de lectura i posa-les en comú amb la resta de companys. Apunta't aquelles que et faltin!

Durant la lectura, els alumnes han anat apuntant els mots que no coneixien, frases fetes i/o locucions pròpies de la llengua catalana. Ara és el moment de posar-les en comú i de resoldre dubtes que encara puguin existir.

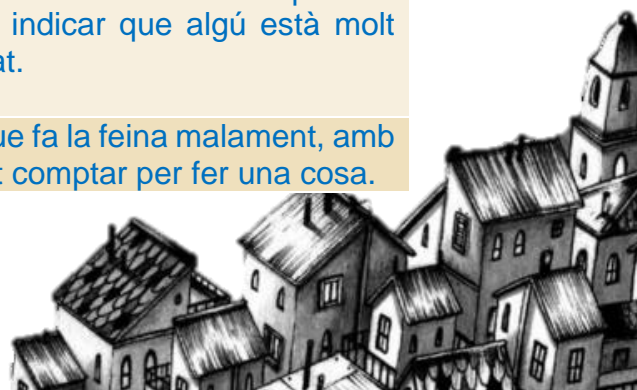
En principi, si els alumnes han utilitzat el [DIEC 2](#) o un altre diccionari normatiu no haurien d'haver tingut problemes per localitzar els significats de les paraules. Ara bé, és possible que no hagin tingut tanta sort amb les locucions i les frases fetes, sobretot si no les han contextualitzat. Pot ser interessant que la solució vingui de la resta de companys, ja que probablement altres alumnes s'hauran apuntat els mateixos dubtes. Si no és així, es recomana fer inferències fins a treure'n l'entrellat i com a últim recurs que sigui el docent qui proposi la solució.

37. Fixa't amb la llista que trobaràs a continuació i completa la teva amb les paraules, locucions o frases fetes que et faltin. Com que tens el número de pàgina, primer llegeix les oracions proposades en aquesta llista en el seu context per entendre bé què signifiquen. Després, reflexiona i escriu una definició pròpia per a cadascuna.

Pàg.	Paraula, locució o frase feta	Significat
18	Ja sé que un diari no s'escriu per explicar la cara que fas, però puc ben assegurar que ara faig cara de pasta de moniato .	Quedar de pasta de moniato: quedar-se extremament sorprès.
18	La Lia és tan madura i tan simpàtica que em treu de polleguera .	Treure (algú) de polleguera: exasperar, fer perdre la calma.
20	[...] la Lia Literata diu que ha llegit que abans d'anar a dormir una raspallada aclareix les idees i deslloriga els mals pensaments [...].	Desllorigar: desconjuntar, desarticular. Cal interpretar-ne el significat en sentit figurat.
22	[...] si no pogués ni escriure amb sinceritat això ja seria el súmmum!	Súmmum: el grau més alt al qual arriba alguna cosa.
30	Endrapen com el Negre a primera hora del matí, [...].	Endrapar: empassar-se (el menjar) amb avidesa, devorar-lo.
32	Mira que ets beneita!	Beneit -a: Que no té el cervell suficientment desenvolupat, mig idiota.
36	La Lia s'ha mogut cap a mi i la Gal·la s'ha escolat també dins del meu llit.	Escolar: una cosa, una persona o un animal, passar a través d'un lloc estret o vencent algun obstacle.
36	[...] l'àvia era rodanxona i galtavermella .	Rodanxó -ona: Baix i gras. Galtavermella: que té les galtes de la cara enrojolades, rosades, pujades de color.
38	[...] l'àvia havia teixit peücs per a nosaltres tres [...] sempre portava faldilles amb farbalans . [...] tenia un	Peüc: Mitjó curt fet de punt o de drap de llana grosserament filada que serveix per a preservar el peu del fred, per a dormir a l'hivern, etc.

	balancí que feia un grinyol insuportable, [...].	Farbalà: Banda de roba cosida per la part superior i deixada penjar, amb què s'adorna una faldilla, una cortina, etc. Grinyol: Soroll estrident causat pel fregadís extern o intern en alguna cosa.
39	Tenim les cosines, que són maques, però una mica tarambanes .	Tarambana: baliga-balaga. Persona poc seriosa, que no té formalitat en res.
40	He grimpat amunt, mirant el cotxe verd grisenc rovellat.	Grimpar: enfilar-se ajudant-se de les mans.
40	Em mirava de cua d'ull .	Mirar (algú) de cua d'ull: tenir prevenció, malvolença (envers algú).
44	Al centre de la immensa porta vermella, un forrellat enorme tancava la caseta.	Forrellat: barreta de ferro que va subjecta amb dues argolles a una porta o a una finestra i que fent-la lliscar es fica per un dels extrems en una argolla o en un forat que hi ha en el bastiment o en l'altra fulla i tanca així la porta o la finestra.
45	El primer que n'ha sortit ha sigut una bafarada d'alè d'humitat, de podrit, de mort.	Bafarada: baf intens, fort.
45	[...] quina ferum!	Ferum: olor forta que fan certs animals.
47	[...] aquesta l'havien trobada d'amagat i per pura xamba .	Xamba: atzar favorable en el joc, en la vida.
49	[...] no ho he volgut reconèixer i he fet morros .	Fer morros: tenir una expressió malagradosa / mostrar-se amb la cara d'estar enutjat.
51	Ho hem estat comentant les tres plegades una estona [...].	Plegat -ada: junts, l'un amb l'altre.
52	[...] havíem quedat amb tota la colla de baliga-balagues .	Baliga-balaga: persona poc seriosa, que no té formalitat en res.
52	En comptes de donar-nos les gràcies s'emprenyarà com una mona!	Empipat com una mona: expressió usada per a indicar que algú està molt enfadat, irritat.
52	[...] no vull que sembli que no col·laboro amb les tasques	Sapastre: que fa la feina malament, amb qui no es pot comptar per fer una cosa.

	del grup, per més sapastre que sigui la colla aquesta.	
56	Jo ja m'ensumava on anàvem.	Ensumar : aspirar amb força l'aire pel nas, <i>per ext.</i> <i>Ja he ensumat que en tramen alguna.</i>
58	[...] m'ha deixat el cap fent rum-rum tota la tarda [...].	Rum-rum : expressió que evoca una remor, un soroll confús.
65	I a partir d'aquí he començat a embastar frases.	Embastar : ajuntar o assegurar provisionalment amb una costura de punts llargs o bastes (allò que s'ha de cosir després), <i>per ext.</i> <i>L'obra, tot just l'hem embastada: hi ha feina llarga a acabar-la.</i>
66	Què hem de fer una colla de nou flipats amb una barca empolsinada ?	Empolsinar : cobrir de polsina.
66	Com s'arregla una barca vella i una caseta que put a mort.	Pudir : fer, exhalar, pudor.
67	Hem estat divagant a la deriva, fent propostes estúpides, [...].	Divagar : deixar anar la pensa, el discurs, d'un costat a l'altre, especialment allunyar-se de l'assumpte que es tracta, fora dels límits de la raó.
68	De cap manera volia que es despertés la Gal·la Galeta, que és una bocamolla .	Bocamoll -a : que diu fàcilment allò que caldria callar, que tot ho xerra.
73	A veure si mentre ho escric en trec l'aigua clara .	Treure l'aigua clara (d'alguna cosa) : desxifrar enterament el sentit d'una cosa confusa / arribar a saber amb certitud (alguna cosa) / trobar-ne l'explicació, aclarir-ne el misteri.
74	M'he mullat fins als panxells de les cames.	Panxell : tou de la cama.
76	Ell arrufava el nas i les celles i jo buscava les paraules.	Arrufar el nas : mostrar-se disconforme / manifestar desgrat, desaprovació / manifestar desaprovació, disgust.
77	Ell no em mirava, només cridava a tort i a dret .	A tort i a dret : sense mirar si és amb raó o sense; sense reflexió

92	[...] nosaltres tres ens hem mirat amb cara de lluç .	Ésser un lluç: (ésser) curt, parat, que no és espavilat o deseixit.
101	Un grup a dins, suant la cansalada amb la feina de la neteja i el desengreixant.	Suar la cansalada: fer grans esforços per aconseguir alguna cosa
103	Els quatre homes han esclafit a riure a cor què vols , i han fet bromes amb les seves veus profundes.	Cor què vols, cor què desitges: amb la satisfacció total dels desitjos / amb completa satisfacció dels desigs i amb tota la comoditat imaginable.
111	I la Gal·la i la Lia seguien rient com unes lloques despentinades i amb lleganyes, [...].	Lloca: gallina que cova. Cal interpreta-ho en sentit figurat.
118	He rumiat una estona al terrat, mentre feia un retrat del Negre [...].	Rumiar: sotmetre (quelcom) detingudament, un cop i altre cop, a la consideració mental.
137	Després hem fet xocar els nostres artells i ell ha tornat als bancs.	Artell: juntura dels ossos dels dits de les mans i dels peus.
139	[...] la Lia ha pentinat la mitja cabellera de la Gal·la i li ha fet una clenxa just al mig, [...].	Clenxa: ratlla al llarg de la qual resta al descobert la pell del cap, que es fa en el cabell tirant el d'una banda cap a un costat i el de l'altra cap al costat oposat.
140	Les bessones ja els havien deixat la clau perquè tinguessin la portalada oberta de bat a bat quan hi arribéssim.	Obrir (alguna cosa) de bat a bat: obrir (una porta, una finestra, etc.) ben bé del tot.
143	En s hem agafat de les mans i hem sortit al passadís, enlleganyades .	Enlleganyar-se: omplir-se de lleganyes.
144	Li fa pena, sent enyor .	Enyor: enyorança. Pena o dolor per l'absència, per la pèrdua d'alguna cosa o d'alguna persona.
163	La tieta Rita somreia, i les cosines miraven la nova parelleta bocabadades .	Bocabadat -ada: sorprès, meravellat, admirat.

165	[...] en roba interior, ens hem llençat a l'aigua a nedar, xipollejar , jugar a ofegar-nos els uns als altres [...].	Xipollejar: xipollar. Agitar la superfície de l'aigua fent que esquitxi.
------------	---	---

Com que en altres activitats de lèxic els alumnes s'han dedicat a cercar les definicions al diccionari, pot ser interessant que en aquesta provin de fer les seves pròpies definicions a partir de la deducció dels significats de les locucions i frases fetes de la llista.

Aquesta llista és prou llarga per a ser tinguda en compte, però en cap cas cal assumir-la com una obligació per completar-la exhaustivament. Feu-la servir com més us convingui.

Per a les definicions dels mots s'ha consultat el [Diccionari de la llengua catalana](#) de l'Institut d'Estudis Catalans en línia (DIEC2) i per les locucions o frases fetes el [Diccionari de sinònims de frases fetes](#) de M. Teresa Espinal, també en línia.

38. En dues ocasions en el llibre s'anomena a Audrey Hepburn. Saps qui era? Cerca'n informació i respon les preguntes següents:

- a) Per què és coneguda Audrey Hepburn?
- b) Per què la Gal·la parla de diamants? Quina relació tenen amb Audrey Hepburn?
- c) I les ulleres de sol? Per què li recorden a Audrey Hepburn?

«Sembles una pirata», li he fet jo, amb un somriure, per animar-la. Ella m'ha respost, mentre em mirava seriosa amb un sol ull: «Tu calla. Avi, em deixes les teves ulleres de sol? Prefereixo semblar l'actriu aquella del gat i dels diamants, la veritat». I l'avi ha corregut sense dubtar cap al calaix de l'entrada i li ha portat a la Gal·la les seves ulleres de sol, súper passades de moda, de pasta negra, brutes. Li ha dit: «Ara sí que semblas l'Audrey Hepburn!».

(pàgina 117)

Abans de sortir s'ha posat les seves ulleres brutes d'Audrey Hepburn.

(pàgina 125)

De ben segur que Audrey Hepburn és una actriu força desconeguda per a la majoria d'alumnes. Per aquesta raó, se'ls pot esperonar perquè provin de treure l'entrellat de tot plegat.

Una primera cerca per internet els durà segurament a respondre la primera pregunta: [Audrey Hepburn](#) fou una actriu de cinema nord-americana que protagonitzà diverses pel·lícules, sobretot durant les dècades de 1950 i 1960.

Una cerca més acurada els hauria d'acabar portant fins a la seva pel·lícula més cèlebre: [Esmorzar amb diamants](#) (1961) i deduir-ne a partir d'aquí, amb la lectura de l'argument i algunes inferències, la relació de l'actriu (o més ben dit, del personatge que interpretava) amb els diamants.

Finalment, una cerca d'imatges icòniques de la pel·lícula en qüestió hauria de mostrar-los Audrey Hepburn amb les famoses ulleres de sol que l'acompanyen durant tota la pel·lícula i respondre, així, l'última de les incògnites plantejades.

39. Ara que hem contactat amb l'autora i que tenim una data per poder conversar amb ella de la seva obra, poseu-vos en grups de tres o quatre alumnes i confeccioneu una llista amb les preguntes que us agradaria fer-li. Després, poseu-les en comú amb la resta de companys i trieu les més interessants. Escriviu un document final amb les preguntes que heu triat entre tots.

És important que les preguntes vagin encaminades a escatir dubtes relacionats amb l'obra o a desvetllar-ne curiositats o elements de la narració que hagin estat citats només escadusserament i que mereixin una mica més d'atenció.

També pot ser interessant plantejar algunes preguntes amb relació al procés de creació literària de Muriel Villanueva (la construcció dels personatges, els espais, les trames, els punts d'inflexió, els finals, etc.).

Per tal que la conversa amb l'autora sigui fluida i les preguntes es formulin de manera ordenada, es recomana assignar un alumne per pregunta i evitar la improvisació. Això no obstant, s'hauria de permetre amb la supervisió del docent un cert grau d'espontaneïtat dels alumnes perquè la conversa no sigui un simple intercanvi de preguntes i respostes.

40. Mentre llegies *Duna* has anat apuntant en el teu diari de lectura tots els personatges que hi surten i la relació de parentiu que mantenen entre ells. Ara és el moment de fer un arbre genealògic en el qual surtin tots representats.

Per a fer aquesta activitat es pot demanar als alumnes que facin un arbre genealògic dels personatges a mà o amb alguna de les eines digitals que hi ha disponibles a la xarxa ([Genially](#), [Canva](#), [Venngage](#), [Picktochart](#), [Visme](#)).

Amb tot, si els alumnes han fet l'arbre genealògic de la seva família de l'activitat 16, per tal que no hagin de resoldre una tasca massa semblant, us proposem que desenvolupin un mapa d'idees amb l'explicació de cadascun dels personatges. Es pot demanar que en diguin trets del seu caràcter, la seva relació de parentiu o afectiva, les edats de cadascú, etc. Una bona eina digital per a fer aquest mapa d'idees és [Mindmeister](#).

41. Aquestes vacances pots escriure el teu propi diari d'estiu. Ves a la pàgina web de Babulinka Books i descarrega't *El diari de les emocions*, un regal destinat als lectors de *Duna*. Pots imprimir el full tants cops com vulguis i confeccionar un diari personal per omplir-lo d'experiències úniques!

Podeu trobar l'enllaç de descàrrega a:

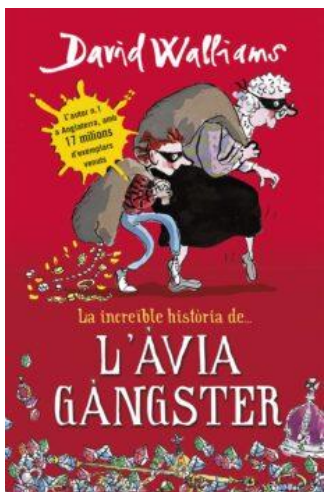
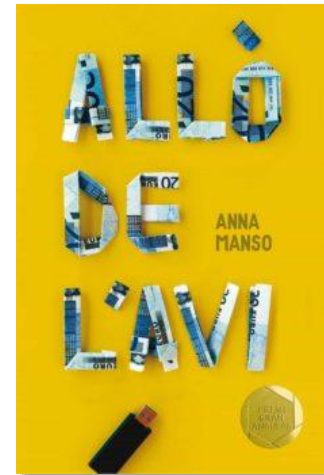
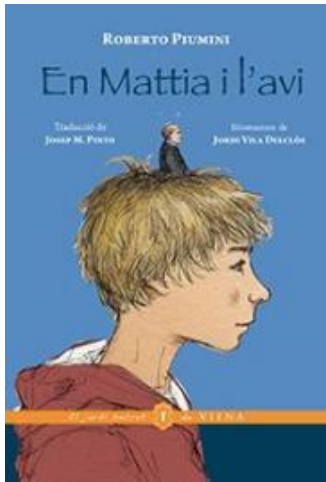
<https://babulinkabooks.com/libros-y-regalo-descargas/el-diari-de-les-emocions/>

Si et ve de gust, també en pots llegir la continuació...

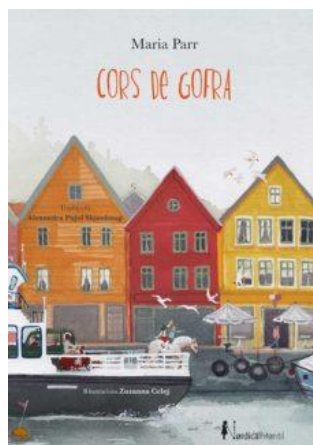
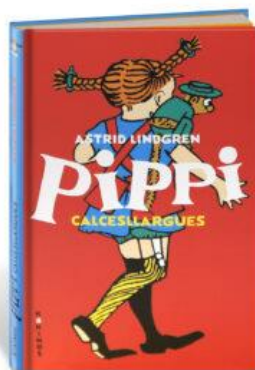

Altres narracions que us poden interessar, o que l'alumnat pot haver llegit, segons el tema:

ELS AVIS

L'AMISTAT

L'ESTIU

